

AI inom fostran och utbildning i Larsmo kommun

Allmänt

Larsmo kommuns allmänna policy om användning av artificiell intelligens (AI) gäller för alla medarbetare inom kommunen. I detta dokument ges kompletterande riktlinjer för sektorn för fostran och utbildning.

Användning av AI i pedagogisk verksamhet

Utbildningsstyrelsen och undervisnings- och kulturministeriet har år 2025 publicerat material om lagstiftning och rekommendationer för användning av AI i småbarnspedagogik och utbildning¹. Enligt Utbildningsstyrelsens anvisningar ska användningen av AI i fostrans- och utbildningsarbete vara pedagogiskt motiverad och utgå från målen i läroplansgrunderna².

AI som stöd i arbetet

AI kan användas bl.a. för att planera lektioner, skapa material, differentiera uppgifter och aktiviteter eller få respons på t.ex. undervisningsstrategier eller metodval för en viss uppgift. Mer detaljerade exempel hittas bl.a. på Utbildningsstyrelsens webbsidor om AI inom småbarnspedagogik och utbildning³ och i Europeiska kommissionens publikation *Riktlinjer för lärare om etisk användning av artificiell intelligens och data i undervisning och lärande*⁴.

AI vid bedömning

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen ska läraren själv observera, dokumentera och dra slutsatser om barns utveckling och lärande. Utgående från Utbildningsstyrelsens anvisningar får bedömningen inte överlåtas till tekniska system. Däremot kan AI-verktyg användas som hjälpmedel för att visualisera barnens lärande, men alltid under lärarens professionella ansvar.⁵

I enlighet med Utbildningsstyrelsens anvisningar får AI inte användas för summativ bedömning inom den grundläggande utbildningen. Ett summativt bedömningsbeslut måste alltid fattas av läraren. AI *kan* användas för formativ bedömning, efter noga övervägande och kritisk granskning av dess funktioner och inverknings. Det är även viktigt att beakta att AI-verktyg inte kan utvärdera alla undervisningsmål.⁶

¹ Utbildningsstyrelsen. (2025). *Lagstiftning och rekommendationer för artificiell intelligens inom småbarnspedagogik och utbildning*. <https://www.oph.fi/sv/ai-rekommendationerna>.

² Utbildningsstyrelsen. (2025). *Skyldigheter och rekommendationer*. <https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/ai-rekommendationerna/skyldigheter-och-rekommendationer>.

³ Utbildningsstyrelsen. (2025). *Bakgrundsmaterial: Den artificiella intelligensens möjligheter som stöd för undervisning och studier*. <https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/ai-rekommendationerna/bakgrundsmaterial-den-artificiella-intelligensens-mojligheter-som-stod>.

⁴ Europeiska kommissionen: Generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur. (2026). *Guidelines on the ethical use of artificial intelligence and data in teaching and learning for educators: updated*. Europeiska unionens publikationsbyrå. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/7967834>.

⁵ Utbildningsstyrelsen. (2025). *Bakgrundsmaterial: Artificiell intelligens vid bedömning av lärandet och kunnandet*. <https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/ai-rekommendationerna/bakgrundsmaterial-artificiell-intelligens-vid-bedomning-av-larandet-och>.

⁶ Utbildningsstyrelsen. (2025). *Bakgrundsmaterial: Artificiell intelligens vid bedömning av lärandet och kunnandet*. <https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/ai-rekommendationerna/bakgrundsmaterial-artificiell-intelligens-vid-bedomning-av-larandet-och>.

AI-policy för elever

Som elev behöver du följa de här riktlinjerna för användning av AI i ditt skolarbete.

I allmänhet får du som elev använda AI så här:

- Söka information och fakta
- Söka idéer
- Finslipa din text (t.ex. strukturera innehållet)
- Skapa enkla bilder och illustrationer
- Som stöd och hjälp i ditt lärande

Om din lärare ger dig lov kan du även få använda AI på andra sätt. Användningen av AI ska alltid redovisas enligt lärarens instruktioner. Om din lärare förbjuder AI i en uppgift får du inte använda det alls.

Du får **INTE** kopiera material som AI skapat och presentera det som ditt eget.

Du ska även tänka på följande etiska principer när du använder AI:

Etiska principer för användning av AI:

- Du får inte lägga in privat eller känslig information om dig själv och andra i ett AI-verktyg (t.ex. personuppgifter och bilder).
- Du får inte sätta in material som någon annan skapat (dvs. upphovsrättsskyddat material).
- Du ska inte helt förlita dig på att innehåll som AI har skapat är sant. Tänk efter och kontrollera fakta!
- Skapa, publicera och sprid inte material som kan såra någon.

Modell för användning av AI i skoluppgifter

Med hjälp av tumme upp- och tumme ner-symbolerna kan lärare ange för eleverna om AI får användas i en uppgift eller inte.

Tumme upp

AI får eller ska användas i uppgiften, enligt lärarens anvisningar. Du ska tydligt berätta på vilket sätt du använt AI.

Tumme ner

AI får inte användas i någon form i uppgiften. Om du använder AI räknas det som fusk.

Både tumme upp⁷ och tumme ner⁸ kan laddas ner från openclipart.org och får användas fritt (CC0 1.0-licens).

Stödmaterial och vidare läsning

AILIT. (u.å.). *AI-litteracitet i skolan*. <https://ailit.fi/>.

Eduks. (2026). *ÄLLIÄ ja TEKOÄLLIÄ – Tekoälytaitojen oppimisen tueksi*. <https://alliä.fi>.

Europeiska kommissionen: Generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur. (2026). *Guidelines on the ethical use of artificial intelligence and data in teaching and learning for educators: updated*. Europeiska unionens publikationsbyrå. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/7967834>.

Europeiska unionen. (2024). *Europeiska unionens AI-förordning*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32024R1689>.

Utbildningsstyrelsen. (2026). *Lagstiftning och rekommendationer för artificiell intelligens inom småbarnspedagogik och utbildning*. <https://www.oph.fi/sv/ai-rekommendationerna>.

Bilagor

AI-regler för elever

Etiska principer för användning av AI

⁷ <https://openclipart.org/detail/349028/simple-green-thumbs-up-circle>

⁸ <https://openclipart.org/detail/349029/simple-red-thumbs-down-circle>

AI-REGLER

DU FÅR ANVÄNDA AI SÅ HÄR

1

Söka fakta och information

2

Söka idéer

3

Finslipa din text (t.ex. strukturera innehållet)

4

Skapa enkla bilder och illustrationer

5

Som stöd och hjälp i ditt lärande

Du får **INTE** kopiera material
som AI skapat och presentera
det som ditt eget!

ETISKA PRINCIPER

KOM IHÅG

Du får inte sätta in privat eller känslig information om dig själv och andra (t.ex. personuppgifter och bilder).

Du ska inte helt förlita dig på att AI-skapat innehåll är sant. Tänk efter och kontrollera fakta!

Du får inte sätta in material som någon annan skapat (dvs. upphovsrätts-skyddat material).

Du får inte skapa, publicera och sprida material som kan såra någon.